

Erasmus+
Enriching lives, opening minds.

Agenzia Italiana
per la Gioventù

Co-funded by
the European Union

EURHOPE

EU as a solidarity's house for minors out of home

Project n. 2023-2-IT03-KA220-YOU-000184370

HELLENIC
AMERICAN
UNION

PROGETTO FAMIGLIA
CENTRO STUDI

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

PROJECT EURHOPE

ΟΔΗΓΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ

Το πρόγραμμα εκπαίδευσης για εκπαιδευτές «υποστηρικτικών θετικών ενηλίκων» αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο για την επιτυχία ενός έργου που στοχεύει στην υποστήριξη εφήβων με κοινωνικές δυσκολίες που ζουν σε κοινότητες φροντίδας.

1. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ: ΑΝΗΛΙΚΟΙ ΕΚΤΟΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΚΑΙ Η ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Η προστασία των δικαιωμάτων των ανηλίκων, ιδίως των πιο ευάλωτων, αποτελεί έναν από τους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με στόχο τη μείωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που βρίσκονται εκτός οικογενειακής φροντίδας (Κοινωνική Σύνοδος Κορυφής του Πόρτο, 2021). Όσον αφορά αυτήν την ομάδα-στόχο, ήδη από το 2009, η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών (ΓΣΗΕ) ενέκρινε τις *Κατευθυντήριες Γραμμές για την Εναλλακτική Φροντίδα των Παιδιών*, διασφαλίζοντας ότι κάθε κράτος εγγυάται στους ανηλίκους την ευκαιρία να μεγαλώσουν στη δική τους οικογένεια όποτε είναι δυνατόν. Εάν αυτό δεν είναι εφικτό, οι εναλλακτικές επιλογές φροντίδας θα πρέπει να παρέχουν ένα ασφαλές και υποστηρικτικό περιβάλλον.

Ομοίως, ένας από τους στόχους της ΕΕ είναι η αποϊδρυματοποίηση των ανηλίκων εκτός οικογενειακής φροντίδας, προωθώντας λύσεις φροντίδας σε επίπεδο οικογένειας και κοινότητας. Για το λόγο αυτό, τέσσερις νέες πολιτικές της ΕΕ που δημοσιεύθηκαν το 2021 τονίζουν την ανάγκη για επενδύσεις σε τέτοιες πρωτοβουλίες: Σχέδιο Δράσης της ΕΕ για τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων, Στρατηγική της ΕΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού, Ευρωπαϊκή Εγγύηση για το Παιδί, Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες. Η ποιότητα των συναισθηματικών σχέσεων που βιώνουν οι ανήλικοι επηρεάζει σημαντικά την ανάπτυξή τους. Επομένως, είναι απαραίτητο να διασφαλιστεί ότι όσοι βρίσκονται εκτός οικογενειακής φροντίδας έχουν πρόσβαση σε περιβάλλοντα φροντίδας που προσφέρουν ευκαιρίες μάθησης και σχέσεις παρόμοιες με αυτές που βρίσκονται σε ένα οικογενειακό περιβάλλον. Από την εμπειρία, η εταιρική σχέση του έργου έχει αναγνωρίσει την σχεσιακή καθοδήγηση ως βασική προληπτική και προωθητική στρατηγική, αντί για μια επανορθωτική παρέμβαση σε μεταγενέστερο στάδιο. Αυτή η προσέγγιση προσφέρει ουσιαστικές συνδέσεις, ενώ ταυτόχρονα ενισχύει την κοινωνική ένταξη και προωθεί την αναδοχή για εφήβους εκτός οικογενειακής φροντίδας, μια ομάδα που είναι συχνά πιο δύσκολο να ενταχθεί σε τέτοιες πρωτοβουλίες. Τα καλύτερα αποτελέσματα για την ένταξη και τη συμμετοχή των πολιτών σε αυτήν την ομάδα έχουν παρατηρηθεί σε προγράμματα καθοδήγησης που παρέχουν χώρους συνάντησης και κοινωνικές αλληλεπιδράσεις μεταξύ ανηλίκων και θετικών ενηλίκων. Όπως τονίζει ο καθηγητής G. Lavanco, «Η αλληλεγγύη προκύπτει αυθόρμητα όταν δημιουργείται μια συναισθηματική σύνδεση, όταν υπάρχει ανταλλαγή ματιών και συναντήσεων». Στην Ιταλία, περισσότεροι από 8.000 έφηβοι (ηλικίας 11-17 ετών) ζουν σε οικιστικές κοινότητες, σε σύνολο 15.000 ανηλίκων εκτός οικογενειακής φροντίδας. Στις περισσότερες περιπτώσεις, οι οικογενειακές τους συνθήκες δεν τους επιτρέπουν να επιστρέψουν στην πατρίδα τους μόλις ενηλικιωθούν. Αυτή η ευαλωτότητα τους εκθέτει σε κοινωνικό περιθωριοποίηση και οικονομική και σχεσιακή φτώχεια, γεγονός που επηρεάζει σημαντικά τη βιο-ψυχο-κοινωνική τους ευημερία. Μια παρόμοια εμπειρία μοναξιάς μοιράζεται ένας σημαντικός αριθμός ασυνόδευτων αλλοδαπών ανηλίκων, κυρίως ηλικίας 16-17 ετών, που φτάνουν στην Ιταλία χωρίς επαρκή σχεσιακή υποστήριξη. Ενώ λαμβάνουν επίσημη υποστήριξη, όπως στέγαση, εκπαίδευση και φροντίδα, από

επαγγελματικό κοινωνικο-εκπαιδευτικό προσωπικό σε οικιστικές κοινότητες, μόνο ένα μικρό ποσοστό επωφελείται από μακροχρόνιες, άτυπες και ολοκληρωμένες σχέσεις με θετικούς ενήλικες που μπορούν να παρέχουν ένα σταθερό και υποστηρικτικό κοινωνικό δίκτυο.

Ένας σημαντικός αριθμός αυτών των εφήβων θα ωφελούνταν σε μεγάλο βαθμό από την παρουσία ενός ή περισσότερων ατόμων ή οικογενειών που θα τους καθοδηγούσαν, οι οποίοι, σε συνεργασία με τις κοινότητες και τις κοινωνικές υπηρεσίες, θα μπορούσαν να οικοδομήσουν μια διαρκή σχέση μαζί τους. Ήδη από το 2004, ο Εθνικός Συντονισμός Υπηρεσιών Αναδοχής (CNSA) τόνισε τη σημασία αυτού του μέτρου: «Η καθοδήγηση εφήβων που ζουν σε δομές φροντίδας είναι εξαιρετικά αποτελεσματική... Μέσω αυτής της πρωτοβουλίας, οι νέοι μπορούν να δημιουργήσουν σχέσεις με ενήλικες, με την ελπίδα ότι αυτές οι συνδέσεις θα γίνουν σημαντικές και διαρκείς».

Δυστυχώς, παρά την αποδεδειγμένη αξία της, αυτή η μορφή παρέμβασης παραμένει σποραδική και περιθωριακή, συχνά εξαρτώμενη από την καλή θέληση και την ευαισθησία μεμονωμένων επαγγελματιών και υπηρεσιών, αντί να εφαρμόζεται συστηματικά σε τοπικό ή εθνικό επίπεδο. Αξίζει να σημειωθεί ότι το 2017, το Ιταλικό Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Πολιτικών, κατά την έκδοση των Εθνικών Οδηγιών για την Κατ' Οίκον Φροντίδα Ανηλίκων, συνέστησε στις υπηρεσίες να «ενθαρρύνουν την ανάπτυξη δικτύων ουσιαστικών και υποστηρικτικών σχέσεων» και, ειδικότερα, να «προωθούν την εγγύτητα με μία ή περισσότερες υποστηρικτικές οικογένειες ή μεμονωμένους ενήλικες, οι οποίοι μπορούν να επεκτείνουν το φάσμα των σημείων αναφοράς και των συστημάτων υποστήριξης που είναι διαθέσιμα σε αυτούς τους ανηλίκους». Στόχος είναι να τους επιτραπεί να βιώσουν την κοινή χρήση, τη συναισθηματική εγγύτητα και την αλληλεγγύη. Υπάρχει επίσης εκτενής διεθνής επιστημονική βιβλιογραφία που υπογραμμίζει τη σημασία της προσφοράς άτυπων σχέσεων υποστήριξης σε νέους εκτός οικογενειακής φροντίδας, επιπλέον της επίσημης υποστήριξης που παρέχεται από επαγγελματίες (Driscoll, 2013· Gilligan, 2008· Newman, 2004).

Ηνωμένα Έθνη. (2010). *Κατευθυντήριες γραμμές για την εναλλακτική φροντίδα παιδιών*. A/RES/64/142.

Lavanco, G., & Novara, C. (2011). *Elementi di psicologia di comunità*. Milano: FrancoAngeli.

CNSA (2004), Affidò Adolescenti, στο www.tavolonazionaleaffido.it/files/-2004--affido_di_adolescenti_90y699b6.pdf
Conferenza Unificata Stato, Regioni, Autonomie locali (2017, 2024), Linee di indirizzo per l'accoglienza nei servizi residenziali, Roma, 355.

Gilligan R. (2008), Προώθηση της ανθεκτικότητας σε νέους που βρίσκονται σε μακροχρόνια φροντίδα – η σημασία των ρόλων και των σχέσεων στους τομείς της αναψυχής και της εργασίας, *Journal of Social Work Practice* 22 (1): 37 – 50.

Newman T. (2004), Τι λειτουργεί στην οικοδόμηση ανθεκτικότητας; Barnardo's, Ilford.

Driscoll J. (2013), Υποστήριξη ατόμων που έχουν αποχωρήσει από προγράμματα φροντίδας για την εκπλήρωση των εκπαιδευτικών τους φιλοδοξιών: Ανθεκτικότητα, Σχέσεις και Αντίσταση στη Βοήθεια», στο *Children & Society* 27.2, 139-49.

2. ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΙΔΕΕΣ (ΑΡΧΕΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ) ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΜΕΝΤΟΡΙΓΚ

2.1. Η ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΘΕΤΙΚΟΥΣ ΕΝΗΛΙΚΕΣ ΩΣ ΟΔΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΥΗΜΕΡΙΑ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

Οι θετικές και άμεσες σχέσεις με τους ενήλικες είναι θεμελιώδεις για την κοινωνική ευημερία των εφήβων. Οι στοχαστικοί και αφοσιωμένοι μέντορες παρέχουν υποστήριξη, καθοδήγηση και μοντέλα συμπεριφοράς που επηρεάζουν θετικά την ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των νέων. Η επένδυση σε αυτές τις σχέσεις και η προώθηση υποστηρικτικών σχεσιακών περιβαλλόντων είναι

απαραίτητη για την ενίσχυση της ισορροπημένης ανάπτυξης και την πρόληψη αρνητικών αποτελεσμάτων στους εφήβους.

Οι σχέσεις που χαρακτηρίζονται από ζεστασιά, κατανόηση και υποστήριξη προάγουν τις φιλοκοινωνικές συμπεριφορές και προστατεύουν από προβλήματα ψυχικής υγείας κατά την ανάπτυξη. Μια πρόσφατη μελέτη υπογραμμίζει ότι «οι θερμές σχέσεις προάγουν την φιλοκοινωνικότητα και προστατεύουν από προβλήματα ψυχικής υγείας κατά την εφηβεία» (Fenili, F., 2023). Αυτό δείχνει ότι ένα περιβάλλον φροντίδας και υποστήριξης είναι ζωτικής σημασίας για την ισορροπημένη ανάπτυξη των εφήβων.

Η αναστοχαστικότητα του ενήλικα—η ικανότητα να αναλύει και να προσαρμόζει τη συμπεριφορά του ανάλογα με τις ανάγκες των νέων—είναι μια άλλη βασική πτυχή. Οι αναστοχαστικοί ενήλικες μπορούν να επαναξιολογήσουν τις εκπαιδευτικές τους προσεγγίσεις, δίνοντας προτεραιότητα στην ευημερία του εφήβου στις αλληλεπιδράσεις τους. Επανεξετάζουν τις πράξεις τους με βάση τα αποτελέσματα που παράγουν και προσαρμόζουν ανάλογα τις μεθόδους και τα μοντέλα τους. Αυτή η προσέγγιση ενθαρρύνει την πιο αποτελεσματική επικοινωνία και τη μεγαλύτερη αμοιβαία κατανόηση μεταξύ ενηλίκων και εφήβων.

Η σχέση με θετικούς ενήλικες παρέχει στους νέους σημαντικές ευκαιρίες για την ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων και διευκολύνει τις διαπροσωπικές συνδέσεις πέρα από την οικογενειακή μονάδα. Αυτές οι σχέσεις προσφέρουν στους εφήβους εναλλακτικά μοντέλα συμπεριφοράς και διευρύνουν τα δίκτυα κοινωνικής υποστήριξης. Παρέχουν επίσης ένα πλαίσιο στο οποίο οι νέοι μπορούν να μάθουν δεξιότητες όπως η ενσυναίσθηση, η αποτελεσματική επικοινωνία και η επίλυση συγκρούσεων. Ένα σχεσιακό περιβάλλον που ενθαρρύνει τη συναισθηματική έκφραση και την αμοιβαία κατανόηση διευκολύνει την απόκτηση αυτών των ικανοτήτων.

Συγκεκριμένα, για τους νέους που βιώνουν σημαντικές μεταβατικές περιόδους, όπως η έξοδος από κοινότητες φροντίδας, η παρουσία ενός μέντορα μπορεί να βελτιώσει τις μελλοντικές τους προσδοκίες και να διευκολύνει την κοινωνική τους ένταξη. Μια μελέτη σχετικά με αυτό το θέμα έδειξε ότι τέτοιες σχέσεις παρέχουν στους νέους καλύτερη πρόσβαση στην εκπαίδευση και την απασχόληση, αυξάνουν τις κοινωνικές τους συνδέσεις και μειώνουν τη συμμετοχή τους σε επικίνδυνες συμπεριφορές. Σε αυτή την πορεία, οι ενήλικες αναφοράς γίνονται «υποστηρικτές της ανεξαρτησίας» για τους νέους (Sulimani -Aidan et al., 2019). Αυτό υπογραμμίζει τη σημασία των δομημένων προγραμμάτων καθοδήγησης για την υποστήριξη εφήβων σε ευάλωτες καταστάσεις.

2.2. Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Η συμμετοχή στα κοινά αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο της σύγχρονης εκπαίδευσης, καθώς συμβάλλει σημαντικά τόσο στην προσωπική όσο και στην κοινωνική ανάπτυξη. Η διεθνής επιστημονική βιβλιογραφία υπογραμμίζει πώς η ενεργός συμμετοχή στην κοινοτική ζωή ενισχύει την απόκτηση βασικών ικανοτήτων και προωθεί βασικές δημοκρατικές αξίες.

Ο όρος «συμμετοχή στα κοινά» αναφέρεται στην ενεργό συμμετοχή των πολιτών στη δημόσια ζωή μέσω δράσεων που στοχεύουν στο κοινό καλό και στην ενίσχυση των δημοκρατικών θεσμών. Αυτή η έννοια περιλαμβάνει μια σειρά δραστηριοτήτων, όπως ο εθελοντισμός, η συμμετοχή σε πολιτικές οργανώσεις, η συμμετοχή στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και η αγωγή του πολίτη. Η ενσωμάτωση της συμμετοχής στα κοινά στις εκπαιδευτικές πορείες των νέων προσφέρει πολλά οφέλη τόσο σε ατομικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο.

Μία από τις πιο αποτελεσματικές προσεγγίσεις σε αυτό το πλαίσιο είναι η Μάθηση μέσω Υπηρεσίας, μια παιδαγωγική μεθοδολογία που συνδυάζει την επίσημη μάθηση με την κοινωνική

προσφορά. Όπως τονίζει ο Lubello (2022), η Μάθηση μέσω Υπηρεσίας «αναπτύσσει μεγαλύτερη ικανότητα για ενσυναίσθηση και προθυμία για βοήθεια στους άλλους» (Lubello , 2022, σ. 159). Αυτή η προσέγγιση όχι μόνο εμπλουτίζει τις θεωρητικές γνώσεις των νέων, αλλά τους ευαισθητοποιεί και στις κοινωνικές ανάγκες, προωθώντας την ενεργό και υπεύθυνη ιδιότητα του πολίτη.

Προς την ίδια κατεύθυνση, οι συστάσεις της Έκθεσης Ευρυδίκη (2017) αναφέρουν ότι «για να αυξηθεί η εμπλοκή και η συμμετοχή, πρέπει κανείς να διαθέτει τις κατάλληλες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες» (Ευρωπαϊκή Επιτροπή/ΕΑΕΑ/Ευρυδίκη, 2017, σ. 168). Αυτό υπονοεί ότι η αγωγή του πολίτη δεν θα πρέπει να περιορίζεται στη μετάδοση θεωρητικών γνώσεων, αλλά να περιλαμβάνει πρακτικές εμπειρίες που επιτρέπουν στους νέους να εφαρμόζουν όσα έχουν μάθει σε πραγματικά περιβάλλοντα.

Η συμμετοχή των πολιτών στα κοινά αποτελεί, ουσιαστικά, έναν θεμελιώδη πυλώνα στην οικοδόμηση δημοκρατικών, χωρίς αποκλεισμούς και βιώσιμων κοινωνιών. Μέσω της εκπαίδευσης, μετατρέπεται από μια αφηρημένη έννοια σε μια καθημερινή πρακτική, προωθώντας αξίες όπως η συλλογική ευθύνη, η ενεργός συμμετοχή και η κριτική σκέψη. Ενσαρκώνει αυτό που ο Paul Ricoeur (1990) περιέγραψε ως την «επιδίωξη μιας καλής ζωής» - την επιδίωξη της καλής ζωής, με και για τους άλλους, εντός δίκαιων θεσμών.

Fenili, F. (2023). Relazione tra genitori e figli e salute mentale. Κατάσταση του Nou. Στο https://www.stateofmind.it/2023/12/genitori-figli-salute-mentale/?utm_source=chatgpt.com

Sulimani-Aidan, Y., Melkman , E., & Hellman, CM (2019). Καλλιεργώντας την ελπίδα των νέων που βρίσκονται σε φροντίδα: Η συμβολή της καθοδήγησης. *American Journal of Orthopsychiatry*, 89(2), 134.

Lubello , GG (2022). Εκμάθηση υπηρεσιών: strutture e funzioni . Μιζάρ . *Costellazione di pensieri*, 2(17), 155—161. <http://dx.doi.org/10.1285/i24995835v2022n17p155> (έκδοση 25.05.2023).

Ευρωπαϊκή Επιτροπή/ΕΑΕΑ/Ευρυδίκη. (2017). Εκπαίδευση του Πολίτη στο Σχολείο στην Ευρώπη – 2017. Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ricoeur , P. (1990). *Soi-même comme un autre* . Παρίσι: Éditions du Seuil.

3. ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΜΕΝΤΟΡΙΓΚ

Το EURHOPE στοχεύει στην ενσωμάτωση των νέων σε νέα δίκτυα θετικών σχέσεων εντός της εκπαιδευτικής κοινότητας μέσω οδών συμμετοχής των πολιτών που βασίζονται σε ευρωπαϊκές αξίες και πρωτοβουλίες. Αυτές οι πρωτοβουλίες επιδιώκουν να απαντήσουν στο ερώτημα: «Τι μπορεί να μου προσφέρει η ΕΕ για να βελτιώσω την κατάστασή μου και ταυτόχρονα, τι μπορώ να κάνω για να ακουστεί η φωνή μου;» Οι δράσεις έχουν σχεδιαστεί για να ενδυναμώσουν τους ανηλίκους εκτός της οικογενειακής δομής να επανεξετάσουν και να συμμετάσχουν ενεργά στην οικοδόμηση μιας Ευρώπης που είναι περισσότερο ευθυγραμμισμένη με τις ανάγκες τους και το όραμα μιας δημοκρατικής και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνίας.

Οι δραστηριότητες καθοδήγησης ευθυγραμμίζονται με τις προτεραιότητες και τους στόχους που επιδιώκει το έργο Eurhore, οι οποίοι είναι:

- **Προτεραιότητα/Στόχος 1** : Αύξηση των γνώσεων και της έκθεσης σε κοινωνικοπολιτικές πληροφορίες σχετικά με την ΕΕ. Η επίτευξη αυτού του στόχου περιλαμβάνει πρωτίστως εκπαιδευτικές και ενημερωτικές δράσεις που στοχεύουν στον εξοπλισμό των νέων με ένα σύνολο βασικών δεξιοτήτων και γνώσεων που είναι απαραίτητες για την κατανόηση της σύγχρονης κοινωνίας, ως προϋπόθεση για την επακόλουθη συμμετοχή στα κοινά. Προς

αυτή την κατεύθυνση, ο στόχος θα επιτευχθεί με την συμπερίληψη δραστηριοτήτων που συνδέονται με κάθε προσδιορισμένη ανάγκη. Αυτές οι δραστηριότητες θα επικεντρωθούν στην ανάπτυξη ψηφιακών ικανοτήτων και δεξιοτήτων ζωής για την ασφαλή πλοήγηση στον ψηφιακό και πραγματικό κόσμο, την αναζήτηση, επιλογή και κατανόηση κοινωνικοπολιτικού περιεχομένου, την αξιολόγηση της αξιοπιστίας του και την ενίσχυση των γνώσεων για την πολιτική και την οικονομία - τόσο γενικά όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο (π.χ., η σύγχρονη έννοια της «βιώσιμης ανάπτυξης») - ως προϋπόθεση για την κατανόηση της δομής και της λειτουργίας της ΕΕ.

- **Προτεραιότητα/Στόχος 2 :** Προώθηση ευκαιριών συμμετοχής σε συζητήσεις και δράσεις που σχετίζονται με ευρωπαϊκά ζητήματα και προκλήσεις. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, θα οργανωθούν δραστηριότητες συμμετοχής στα κοινά και ομάδες συζήτησης με τοπικά πρότυπα και θετικούς ενήλικες, οι οποίοι λειτουργούν ως παραδείγματα ευρωπαϊκής ιθαγένειας. Αυτός ο στόχος θα επιτευχθεί με τον σχεδιασμό δραστηριοτήτων που επιτρέπουν στους νέους να εκφράσουν και να οικοδομήσουν το όραμά τους για την Ευρώπη συζητώντας τρέχοντα κοινωνικοπολιτικά ζητήματα, ιδίως θέματα που θεωρούν προτεραιότητες (π.χ., κλιματική αλλαγή). Αυτές οι συζητήσεις θα ασχοληθούν επίσης με θέματα όπου υπάρχουν σημαντικά κενά ενδιαφέροντος μεταξύ ανδρών και γυναικών (όπως η ισότητα των φύλων), χρησιμοποιώντας μεθοδολογίες βασισμένες σε παιχνίδια και διαδραστικές μεθοδολογίες σε ένα ασφαλές περιβάλλον όπου μπορούν να εκφράσουν ελεύθερα τις ιδέες και τα συναισθήματά τους, καθοδηγούμενες από ειδικούς και θετικούς ενήλικες.

Επιπλέον, ακολουθώντας μια προσέγγιση από κάτω προς τα πάνω, τα αποτελέσματα αυτών των συζητήσεων θα συστηματοποιηθούν και θα αναπτυχθούν κατά τη διάρκεια ειδικών εργαστηρίων. Αυτά τα εργαστήρια θα δημιουργήσουν διάφορες μορφές αναπαράστασης (π.χ. θεατρικές παραστάσεις, ταινίες μικρού μήκους, podcast κ.λπ.) για την εμπλοκή του κοινού και την ευαισθητοποίηση σχετικά με τα θέματα που συζητούνται. Αυτές οι πρωτοβουλίες θα συνοδεύονται από συμμετοχή σε εκδηλώσεις που προωθούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για νέους (π.χ., η Ευρωπαϊκή Εκδήλωση Νέων).

Σε αυτό το πλαίσιο, ο ρόλος της καθοδήγησης ενηλίκων είναι να παρέχει σε κάθε νέο άτομο μια ουσιαστική, ενσυναισθητική και προληπτική σχέση που του επιτρέπει να:

- Επωφεληθείτε από την καθοδήγηση —από ένα είδος «μέντορα»— που υποστηρίζει στενά την προσωπική τους ανάπτυξη και ωρίμανση, δημιουργώντας έναν χώρο ενσυναίσθησης όπου αναγνωρίζεται η αξία τους και η αξία των άλλων.
- Ξεπερνώντας τα πολιτισμικά και κοινωνικοοικονομικά εμπόδια αναπτύσσοντας μια βαθύτερη κατανόηση των διαφορετικών κοινωνικών και πολιτισμικών πραγματικοτήτων μέσω κοινών δραστηριοτήτων.
- Ανάπτυξη εγκάρσιων δεξιοτήτων όπως κριτική σκέψη, αποτελεσματική επικοινωνία και ομαδική εργασία, μάθηση αντιμετώπισης προβλημάτων του πραγματικού κόσμου και ανάπτυξη δημιουργικών και συνεργατικών λύσεων.
- Να καλλιεργήσουν αίσθημα ευθύνης απέναντι στην κοινότητα και να κατανοήσουν τη σημασία της συμβολής τους στη δημοκρατική διαδικασία.

Το EURHOPE στοχεύει στην ενσωμάτωση των νέων σε νέα δίκτυα θετικών σχέσεων εντός της εκπαιδευτικής κοινότητας μέσω οδών συμμετοχής των πολιτών που βασίζονται σε ευρωπαϊκές αξίες και πρωτοβουλίες. Αυτές οι πρωτοβουλίες επιδιώκουν να απαντήσουν στο ερώτημα: «Τι μπορεί να μου προσφέρει η ΕΕ για να βελτιώσω την κατάστασή μου και ταυτόχρονα, τι μπορώ να

κάνω για να ακουστεί η φωνή μου;» Οι δράσεις έχουν σχεδιαστεί για να ενδυναμώσουν τους ανηλίκους εκτός της οικογενειακής δομής να επανεξετάσουν και να συμμετάσχουν ενεργά στην οικοδόμηση μιας Ευρώπης που είναι περισσότερο ευθυγραμμισμένη με τις ανάγκες τους και το όραμα μιας δημοκρατικής και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνίας.

Οι δραστηριότητες καθοδήγησης ευθυγραμμίζονται με τις προτεραιότητες και τους στόχους που επιδιώκει το έργο Eurhope, οι οποίοι είναι:

- **Προτεραιότητα/Στόχος 1** : Αύξηση των γνώσεων και της έκθεσης σε κοινωνικοπολιτικές πληροφορίες σχετικά με την ΕΕ. Η επίτευξη αυτού του στόχου περιλαμβάνει πρωτίστως εκπαιδευτικές και ενημερωτικές δράσεις που στοχεύουν στον εξοπλισμό των νέων με ένα σύνολο βασικών δεξιοτήτων και γνώσεων που είναι απαραίτητες για την κατανόηση της σύγχρονης κοινωνίας, ως προϋπόθεση για την επακόλουθη συμμετοχή στα κοινά. Προς αυτή την κατεύθυνση, ο στόχος θα επιτευχθεί με την συμπερίληψη δραστηριοτήτων που συνδέονται με κάθε προσδιορισμένη ανάγκη. Αυτές οι δραστηριότητες θα επικεντρωθούν στην ανάπτυξη ψηφιακών ικανοτήτων και δεξιοτήτων ζωής για την ασφαλή πλοήγηση στον ψηφιακό και πραγματικό κόσμο, την αναζήτηση, επιλογή και κατανόηση κοινωνικοπολιτικού περιεχομένου, την αξιολόγηση της αξιοπιστίας του και την ενίσχυση των γνώσεων για την πολιτική και την οικονομία - τόσο γενικά όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο (π.χ., η σύγχρονη έννοια της «βιώσιμης ανάπτυξης») - ως προϋπόθεση για την κατανόηση της δομής και της λειτουργίας της ΕΕ.
- **Προτεραιότητα/Στόχος 2** : Προώθηση ευκαιριών συμμετοχής σε συζητήσεις και δράσεις που σχετίζονται με ευρωπαϊκά ζητήματα και προκλήσεις. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, θα οργανωθούν δραστηριότητες συμμετοχής στα κοινά και ομάδες συζήτησης με τοπικά πρότυπα και θετικούς ενήλικες, οι οποίοι λειτουργούν ως παραδείγματα ευρωπαϊκής ιθαγένειας. Αυτός ο στόχος θα επιτευχθεί με τον σχεδιασμό δραστηριοτήτων που επιτρέπουν στους νέους να εκφράσουν και να οικοδομήσουν το όραμά τους για την Ευρώπη συζητώντας τρέχοντα κοινωνικοπολιτικά ζητήματα, ιδίως θέματα που θεωρούν προτεραιότητες (π.χ., κλιματική αλλαγή). Αυτές οι συζητήσεις θα ασχοληθούν επίσης με θέματα όπου υπάρχουν σημαντικά κενά ενδιαφέροντος μεταξύ ανδρών και γυναικών (όπως η ισότητα των φύλων), χρησιμοποιώντας μεθοδολογίες βασισμένες σε παιχνίδια και διαδραστικές μεθοδολογίες σε ένα ασφαλές περιβάλλον όπου μπορούν να εκφράσουν ελεύθερα τις ιδέες και τα συναισθήματά τους, καθοδηγούμενες από ειδικούς και θετικούς ενήλικες.

Επιπλέον, ακολουθώντας μια προσέγγιση από κάτω προς τα πάνω, τα αποτελέσματα αυτών των συζητήσεων θα συστηματοποιηθούν και θα αναπτυχθούν κατά τη διάρκεια ειδικών εργαστηρίων. Αυτά τα εργαστήρια θα δημιουργήσουν διάφορες μορφές αναπαράστασης (π.χ. θεατρικές παραστάσεις, ταινίες μικρού μήκους, podcast κ.λπ.) για την εμπλοκή του κοινού και την ευαισθητοποίηση σχετικά με τα θέματα που συζητούνται. Αυτές οι πρωτοβουλίες θα συνοδεύονται από συμμετοχή σε εκδηλώσεις που προωθούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για νέους (π.χ., η Ευρωπαϊκή Εκδήλωση Νέων).

Σε αυτό το πλαίσιο, ο ρόλος της καθοδήγησης ενηλίκων είναι να παρέχει σε κάθε νέο άτομο μια ουσιαστική, ενσυναισθητική και προληπτική σχέση που του επιτρέπει να:

- Επωφεληθείτε από την καθοδήγηση —από ένα είδος «μέντορα»— που υποστηρίζει στενά την προσωπική τους ανάπτυξη και ωρίμανση, δημιουργώντας έναν χώρο ενσυναίσθησης όπου αναγνωρίζεται η αξία τους και η αξία των άλλων.

- Ξεπερνώντας τα πολιτισμικά και κοινωνικοοικονομικά εμπόδια αναπτύσσοντας μια βαθύτερη κατανόηση των διαφορετικών κοινωνικών και πολιτισμικών πραγματικοτήτων μέσω κοινών δραστηριοτήτων.
- Ανάπτυξη εγκάρσιων δεξιοτήτων όπως κριτική σκέψη, αποτελεσματική επικοινωνία και ομαδική εργασία, μάθηση αντιμετώπισης προβλημάτων του πραγματικού κόσμου και ανάπτυξη δημιουργικών και συνεργατικών λύσεων.
- Να καλλιεργήσουν αίσθημα ευθύνης απέναντι στην κοινότητα και να κατανοήσουν τη σημασία της συμβολής τους στη δημοκρατική διαδικασία.

4. ΠΡΟΦΙΛ ΟΜΑΔΩΝ-ΣΤΟΧΩΝ (ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ, ΑΛΛΟΙ ΣΤΟΧΟΙ) ΣΤΗΝ ΟΔΟ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΜΕΝΤΟΡΙΓΚ

4.1. ΑΝΗΛΙΚΟΙ ΕΚΤΟΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ (ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ)

Οι ανήλικοι εκτός οικογένειας διατρέχουν υψηλό κίνδυνο μακροχρόνιου κοινωνικού αποκλεισμού λόγω της κατάστασής τους. Αυτό περιλαμβάνει λιγότερες ευκαιρίες συμμετοχής σε κοινωνικές συζητήσεις και συμβολής στη διαμόρφωση του μέλλοντος. Αυτό το ζήτημα είναι ιδιαίτερα κρίσιμο, καθώς η ΕΕ στοχεύει να μην αφήνει κανέναν πίσω και να υποστηρίζει τα δικαιώματα των πιο ευάλωτων ατόμων. Οι έφηβοι, ειδικότερα, είναι συχνά δύσκολο να ενταχθούν σε προγράμματα που βασίζονται στην οικογένεια ή/και σε πρωτοβουλίες κοινωνικής ένταξης λόγω της ηλικίας τους, γεγονός που τους καθιστά πιο ευάλωτους στον μακροχρόνιο κοινωνικό αποκλεισμό. Για τον λόγο αυτό, το Eurhore επικεντρώνεται σε ανηλίκους ηλικίας 13 έως 16 ετών που διαμένουν σε δομές οικιακής φροντίδας. Όποτε είναι δυνατόν, και με βάση την προθυμία των ανηλίκων να συμμετάσχουν, θα διασφαλίζονται ποσοστώσεις φύλου, με τουλάχιστον το 50% των συμμετεχόντων να είναι κορίτσια. Το πρόγραμμα θα περιλαμβάνει περίπου 30 ανηλίκους ανά χώρα, για συνολικά 90 ανηλίκους.

4.2. ΘΕΤΙΚΟΙ ΕΝΗΛΙΚΕΣ (ΑΛΛΕΣ ΟΜΑΔΕΣ-ΣΤΟΧΟΙ)

Μια βασική ομάδα-στόχος για την εμπλοκή των ανηλίκων είναι οι θετικοί ενήλικες από τις τοπικές κοινότητες. Αυτοί οι ενήλικες θα εκπαιδευτούν ώστε να χρησιμεύουν ως πρότυπα για την ευρωπαϊκή ιθαγένεια, ενσαρκώνοντας και μεταδίδοντας τις ευρωπαϊκές αξίες στους εμπλεκόμενους ανηλίκους. Αυτή η πρωτοβουλία προσφέρει επίσης την ευκαιρία στους ενήλικες να αναπτύξουν περαιτέρω τη δική τους ευρωπαϊκή ιθαγένεια, αυξάνοντας την ευαισθητοποίησή τους σχετικά με τους στόχους και τις πολιτικές της ΕΕ, προωθώντας παράλληλα ενεργά τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις ίσες ευκαιρίες στην Ευρώπη.

Θα διασφαλιστούν ποσοστώσεις φύλου (τουλάχιστον 50% γυναίκες), με συμμετοχή 15 ενηλίκων ανά χώρα, για σύνολο 45 ενηλίκων.

5. ΠΡΟΦΙΛ ΚΑΙ ΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗ ΓΙΑ ΜΕΝΤΟΡΕΣ

Η εκπαίδευση ενηλίκων που προσφέρουν εθελοντικά την υποστήριξη νέων που αντιμετωπίζουν δυσκολίες και ζουν σε οικιστικές κοινότητες είναι μια λεπτή και απαραίτητη διαδικασία για να διασφαλιστεί ότι μπορούν να εκπληρώσουν τον ρόλο τους αποτελεσματικά και υπεύθυνα. Όπως περιγράφηκε προηγουμένως, οι θετικοί ενήλικες, που συχνά εμπλέκονται σε πολύπλοκα και ευαίσθητα περιβάλλοντα, καλούνται να οικοδομήσουν ουσιαστικές σχέσεις με τους νέους και να

παρέχουν συναισθηματική, εκπαιδευτική και κοινωνική υποστήριξη. Για να είναι επιτυχής αυτή η διαδικασία, οι εκπαιδευτές αυτών των ενηλίκων πρέπει να διαθέτουν συγκεκριμένες δεξιότητες, ένα κατάλληλο στυλ εκπαίδευσης και μια επαγγελματική στάση που προάγει ένα θετικό, χωρίς αποκλεισμούς και ασφαλές περιβάλλον. Σε αυτό το πλαίσιο, το προφίλ και η προσέγγιση του εκπαιδευτή στην εκπαιδευτική διαδικασία αποκτούν κρίσιμη σημασία.

5.1. ΠΡΟΦΙΛ ΠΡΟΠΟΝΗΤΗ

Ο εκπαιδευτής θετικών ενηλίκων πρέπει να διαθέτει ένα σύνολο συγκεκριμένων δεξιοτήτων, που κυμαίνονται από εκπαιδευτικές και ψυχολογικές γνώσεις έως την ικανότητα διευκόλυνσης της ανάπτυξης σχέσεων εμπιστοσύνης και υποστήριξης μεταξύ ενηλίκων και νέων. Το άτομο σε αυτόν τον ρόλο πρέπει να έχει επαρκές θεωρητικό υπόβαθρο, συμπεριλαμβανομένης μιας στέρεης κατανόησης των ψυχοπαιδαγωγικών αρχών, της σχεσιακής δυναμικής και των ειδικών αναγκών των εφήβων σε καταστάσεις κοινωνικής ευαλωτότητας.

5.1.1 Πρακτική και Θεωρητική Εμπειρία

Ο εκπαιδευτής πρέπει να διαθέτει ένα στέρεο θεωρητικό υπόβαθρο στην ψυχολογία των εφήβων, τα κοινωνικά ζητήματα και την εκπαίδευση ενηλίκων. Ωστόσο, η θεωρητική γνώση από μόνη της δεν επαρκεί. Είναι εξίσου σημαντικό για τον εκπαιδευτή να έχει πρακτική εμπειρία, κατά προτίμηση σε πλαίσια υποστήριξης νέων που αντιμετωπίζουν δυσκολίες ή σε παρόμοια εκπαιδευτικά περιβάλλοντα. Αυτή η πρακτική εμπειρία επιτρέπει στον εκπαιδευτή να κατανοήσει πλήρως τις προκλήσεις, τις δυναμικές και τα εμπόδια που θα αντιμετωπίσουν οι θετικοί ενήλικες στον ρόλο του μέντορα. Ο συνδυασμός θεωρίας και πράξης επιτρέπει στον εκπαιδευτή να αποκτήσει μια ολοκληρωμένη εικόνα των καταστάσεων, να παρέχει συγκεκριμένα παραδείγματα και να προσαρμόσει το περιεχόμενο της εκπαίδευσης στις πραγματικές ανάγκες των ενηλίκων που εκπαιδεύονται.

5.1.2 Συναισθηματική και Σχεσιακή Ικανότητα

Μια βασική πτυχή του προφίλ του εκπαιδευτή είναι η συναισθηματική και σχεσιακή ικανότητα. Δεδομένου ότι οι εκπαιδευτές προετοιμάζουν ενήλικες που θα συνεργαστούν στενά με ευάλωτους εφήβους, είναι απαραίτητο να μπορούν να δημιουργήσουν σχέσεις βασισμένες στην εμπιστοσύνη, την ενσυναίσθηση και την ενεργητική ακρόαση. Ο εκπαιδευτής πρέπει να είναι σε θέση να αναγνωρίζει τα συναισθήματα των εκπαιδευόμενων και να ανταποκρίνεται κατάλληλα στις ανάγκες τους, τόσο πρακτικά όσο και συναισθηματικά. Ένας καλός εκπαιδευτής δεν είναι απλώς ένας ειδικός σε θέματα περιεχομένου, αλλά και ένας διαμεσολαβητής της συναισθηματικής και σχεσιακής ανάπτυξης μεταξύ των συμμετεχόντων στο μάθημα.

5.1.3 Δεξιότητες Διαχείρισης Συγκρούσεων

Μια άλλη θεμελιώδης δεξιότητα για τον εκπαιδευτή είναι η διαχείριση συγκρούσεων. Η εκπαίδευση ενηλίκων που θα γίνουν μέντορες για νέους που αντιμετωπίζουν δυσκολίες συχνά περιλαμβάνει τον χειρισμό αντικρουόμενων συναισθημάτων, αμφιβολιών, επικοινωνιακών δυσκολιών ή αντίστασης. Ο εκπαιδευτής πρέπει να είναι σε θέση να αντιμετωπίζει αυτές τις καταστάσεις με ηρεμία, αμεροληψία και επιδεξιότητα, διασφαλίζοντας ότι η ομάδα εκπαίδευσης προχωρά ομαλά χωρίς οι ατομικές δυσκολίες να θέτουν σε κίνδυνο τη συλλογική μαθησιακή

διαδικασία. Η διαχείριση συγκρούσεων είναι μια δεξιότητα που όχι μόνο ενισχύει τη δυναμική της ομάδας, αλλά χρησιμεύει και ως μοντέλο για τους μελλοντικούς μέντορες, οι οποίοι θα πρέπει να χειρίζονται συγκρούσεις και προκλήσεις όταν υποστηρίζουν νέους.

5.2. ΣΤΥΛ ΠΑΠΟΥΤΣΙΟΥ

Το στυλ του εκπαιδευτή έχει άμεσο αντίκτυπο στην αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού προγράμματος. Ο τρόπος με τον οποίο ο εκπαιδευτής αλληλεπιδρά με τους συμμετέχοντες, η ικανότητά τους να εμπλέκουν, να παρακινούν και να διεγείρουν τον προβληματισμό είναι κρίσιμοι παράγοντες για την επιτυχία του εκπαιδευτικού προγράμματος. Υπάρχουν διάφορα στυλ εκπαίδευσης, αλλά ο εκπαιδευτής για την καθοδήγηση ενηλίκων πρέπει να προσαρμόσει την προσέγγισή του στις συγκεκριμένες ανάγκες της ομάδας.

5.2.1 Συμμετοχική Προσέγγιση

Ένας καλός εκπαιδευτής θα πρέπει να υιοθετεί μια **συμμετοχική προσέγγιση** που να εμπλέκει ενεργά τους εκπαιδευόμενους στη μαθησιακή διαδικασία. Η εκπαίδευση δεν θα πρέπει να είναι μια μονόδρομη διαδικασία όπου ο εκπαιδευτής απλώς παρέχει πληροφορίες. Αντίθετα, θα πρέπει να ενθαρρύνει τον διάλογο, την ανταλλαγή εμπειριών και τη συζήτηση. Ένας εκπαιδευτής που προωθεί την αλληλεπίδραση μεταξύ των συμμετεχόντων διευκολύνει την αμοιβαία μάθηση, καθώς οι ίδιοι οι εκπαιδευτές μπορούν να μάθουν από τις εμπειρίες και τις οπτικές γωνίες των ενηλίκων που συμμετέχουν στην εκπαίδευση.

Η συμμετοχική προσέγγιση είναι απαραίτητη για την οικοδόμηση ενός αισθήματος κοινότητας μεταξύ των εκπαιδευτών και των συμμετεχόντων, δημιουργώντας ένα περιβάλλον όπου όλοι αναγνωρίζονται και γίνονται σεβαστοί, και ενθαρρύνεται η εποικοδομητική συζήτηση. Τεχνικές όπως οι ομαδικές συζητήσεις, τα παιχνίδια ρόλων και οι προσομοιώσεις σεναρίων πραγματικής ζωής επιτρέπουν στους εκπαιδευτές να ενθαρρύνουν τη συμμετοχή και να εμβαθύνουν στα θέματα που εξετάζονται.

5.2.2 Προσέγγιση με επίκεντρο την εμπειρία

Ο εκπαιδευτής θα πρέπει επίσης να υιοθετήσει μια **προσέγγιση με επίκεντρο την εμπειρία**, όπου οι εμπειρίες των συμμετεχόντων εκτιμώνται. Η εκπαίδευση πρέπει να βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στην πραγματικότητα των ενηλίκων που εκπαιδεύονται, βασισμένη σε πραγματικές περιπτώσεις και πρακτικές καταστάσεις που θα αντιμετωπίσουν κατά την καθοδήγηση νέων. Η άμεση εμπειρία είναι ένα ισχυρό εργαλείο μάθησης, καθώς επιτρέπει στους συμμετέχοντες να αντιμετωπίζουν θέματα και προβλήματα με συγκεκριμένο και άμεσο τρόπο. Αυτή η προσέγγιση επιτρέπει στους εκπαιδευτές να ανταποκρίνονται καλύτερα στις πραγματικές ανάγκες των συμμετεχόντων και να διαμορφώνουν δυναμικά και ευέλικτα την εκπαίδευση.

5.2.3 Ενσυναίσθηση και Καθησυχαστική Προσέγγιση

Ένα άλλο βασικό στοιχείο που καθορίζει το στυλ ενός καλού εκπαιδευτή είναι η ικανότητά του να δημιουργεί ένα **ενσυναισθητικό και καθησυχαστικό** μαθησιακό περιβάλλον. Σε ένα πρόγραμμα κατάρτισης για ενήλικες που προετοιμάζονται να καθοδηγήσουν κοινωνικά ευάλωτους νέους, τα συναισθήματα μπορεί να είναι ιδιαίτερα έντονα και περίπλοκα. Ο εκπαιδευτής πρέπει να είναι σε θέση να αναγνωρίζει αυτά τα συναισθήματα, να ακούει χωρίς να κρίνει και να ανταποκρίνεται με τρόπο που να κάνει τους συμμετέχοντες να αισθάνονται ότι τους καταλαβαίνουν και τους

υποστηρίζουν. Η δημιουργία ενός καθισχυαστικού περιβάλλοντος είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση της ψυχολογικής ευεξίας των εκπαιδευόμενων και για να τους επιτρέψει να εξερευνήσουν τις δυσκολίες, τους φόβους και τις αβεβαιότητές τους χωρίς φόβο κριτικής.

5.3. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΠΟΝΗΤΗ

Η επαγγελματική στάση του εκπαιδευτή αναφέρεται στην ικανότητά του να διατηρεί ηθική, ικανή και υπεύθυνη συμπεριφορά. Η στάση του εκπαιδευτή θα πρέπει να αποπνέει κύρος, ενώ παράλληλα να επιδεικνύει ανοιχτότητα και διαθεσιμότητα. Η προσέγγιση θα πρέπει να βασίζεται στην **αμοιβαία εμπιστοσύνη** και την **κοινωνική ευθύνη**, καθώς ο εκπαιδευτής διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στην καθοδήγηση των εκπαιδευμένων ενηλίκων ώστε να γίνουν θετικά πρότυπα για τους νέους.

5.3.1 Επαγγελματική Δεοντολογία

Ένας καλός εκπαιδευτής πρέπει να ενεργεί με **επαγγελματική δεοντολογία**, σεβόμενος την ιδιωτικότητα και την αξιοπρέπεια τόσο των συμμετεχόντων όσο και των νέων που θα υποστηρίξει. Ο εκπαιδευτής θα πρέπει να αποτελεί πρότυπο κατάλληλης συμπεριφοράς για τους συμμετέχοντες, επιδεικνύοντας ισορροπία μεταξύ επαγγελματισμού, ενσυναίσθησης και σεβασμού της διαφορετικότητας. Η ηθική στάση του εκπαιδευτή περιλαμβάνει επίσης τον σωστό χειρισμό ευαίσθητων πληροφοριών και της δυναμικής της ομάδας, διασφαλίζοντας ότι η εκπαίδευση λαμβάνει χώρα σε ένα ασφαλές και προστατευμένο περιβάλλον.

5.3.2 Δεξιότητες Επικοινωνίας

Η επικοινωνιακή ικανότητα είναι μια άλλη κρίσιμη πτυχή της επαγγελματικής στάσης του εκπαιδευτή. Ο εκπαιδευτής πρέπει να είναι σε θέση να εκφράζεται με σαφήνεια, ακρίβεια και προσιτό τρόπο, χρησιμοποιώντας γλώσσα που είναι κατανοητή από τους ενήλικες που συμμετέχουν στην εκπαίδευση. Πρέπει επίσης να είναι ικανός να ακούει ενεργά και να ανταποκρίνεται με ενσυναίσθηση και επικοινωνιακά, ενθαρρύνοντας τον διάλογο και τη συζήτηση.

6. ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

6.1 ΣΤΟΧΟΙ

Το πρόγραμμα κατάρτισης για φροντιστές ανηλίκων εκτός οικογένειας στοχεύει πρωτίστως να παρέχει σε άτομα ή οικογένειες που αναλαμβάνουν αυτό το ταξίδι τις απαραίτητες δεξιότητες για να καλωσορίσουν, να υποστηρίξουν και να συνοδεύσουν ανηλίκους σε ένα πλαίσιο οικογενειακής συνοδείας. Αυτή η διαδρομή δεν αποτελεί μόνο μια ευκαιρία για τον ανήλικο, αλλά και μια πρόκληση για τον φροντιστή, ο οποίος πρέπει να είναι προετοιμασμένος να αντιμετωπίσει πολύπλοκες καταστάσεις που συχνά χαρακτηρίζονται από τραυματικές εμπειρίες και δυσκολίες στις σχέσεις.

Οι συγκεκριμένοι στόχοι του εκπαιδευτικού προγράμματος μπορούν να χωριστούν σε τρεις κύριους τομείς: **συναισθηματικό-σχεσιακό**, **πρακτικό-επιχειρησιακό** και **κοινωνικο-εκπαιδευτικό**.

1. Συναισθηματικά-σχεσιακό στόχοι :

- Αναπτύξτε την ικανότητα ενσυναίσθησης, δηλαδή την ικανότητα να μπαίνει κανείς στη θέση του ανηλίκου, κατανοώντας τις ανάγκες, τους φόβους και τις φιλοδοξίες του.
- Να αποκτήσουν εργαλεία για να διαχειρίζονται έντονα συναισθήματα, τόσο τα δικά τους όσο και του ανηλίκου, όπως θυμό, απογοήτευση, θλίψη ή άγχος.
- Να ενθαρρύνουν τη δημιουργία ενός ασφαλούς και θετικού δεσμού που βασίζεται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη και σεβασμό.

2. Πρακτικό-λειτουργικό στόχοι :

- Παροχή θεωρητικών και πρακτικών γνώσεων σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης σύνθετων καταστάσεων, όπως προβληματικές συμπεριφορές, συγκρούσεις ή στιγμές κρίσης.
- Διδάξτε τεχνικές ενεργητικής ακρόασης και αποτελεσματικής επικοινωνίας, απαραίτητες για τη δημιουργία ενός εποικοδομητικού διαλόγου με τον ανήλικο.
- Προετοιμάστε τους φροντιστές να υποστηρίξουν τον ανήλικο στο ταξίδι του προς την αυτονομία, βοηθώντας τον να αναπτύξει πρακτικές δεξιότητες όπως η διαχείριση χρημάτων, η αυτοφροντίδα και η επίλυση προβλημάτων.

3. Κοινωνικο- εκπαιδευτικοί στόχοι :

- Προώθηση της ένταξης του ανηλίκου σε ένα υγιές κοινωνικό περιβάλλον μέσω της συμμετοχής σε εξωσχολικές δραστηριότητες, κοινοτικές εκδηλώσεις και στην καθημερινή ζωή με την οικογένεια υποδοχής.
- Ενθαρρύνετε την ανάπτυξη ενός δικτύου «κοινωνικής συγγένειας» όπου ο ανήλικος μπορεί να αισθάνεται μέρος μιας ευρύτερης κοινότητας εκτός της μονάδας φροντίδας.
- Υποστήριξη της προσωπικής ανάπτυξης του ανηλίκου, βοηθώντας τον να χτίσει μια ενήλικη ταυτότητα και να αναπτύξει σχεσιακές και κοινωνικές δεξιότητες.

Αυτοί οι στόχοι μπορούν να επιτευχθούν μόνο μέσω ενός δομημένου προγράμματος κατάρτισης που περιλαμβάνει θεωρητικά, πρακτικά και βιωματικά στοιχεία, επιτρέποντας στους φροντιστές να αποκτήσουν όχι μόνο γνώσεις αλλά και διεπιστημονικές δεξιότητες και συναισθηματικές ικανότητες.

6.2 ΜΕΘΟΔΟΙ

Η μεθοδολογία του εκπαιδευτικού προγράμματος έχει σχεδιαστεί για να διασφαλίζει ολοκληρωμένη και πολυδιάστατη μάθηση, που περιλαμβάνει τις γνωστικές, συναισθηματικές και πρακτικές σφαίρες των συμμετεχόντων. Η προσέγγιση είναι ολοκληρωμένη, συνδυάζοντας θεωρητικές, βιωματικές και πρακτικές συνεδρίες για να προετοιμάσει τους φροντιστές να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις της οικογενειακής συνοδείας αποτελεσματικά και συνειδητά μέσω των ακόλουθων στοιχείων:

1. Θεωρητικό :

- **Διαλέξεις :** Εκπαιδευτικές συνεδρίες που παρουσιάζουν θεωρητικό περιεχόμενο σχετικά με την οικογενειακή συνοδεία, συμπεριλαμβανομένων νομικών πτυχών (δικαιώματα και καθήκοντα των φροντιστών), ψυχολογικών πτυχών (κατανόηση του τραύματος, διαχείριση συναισθημάτων) και σχεσιακών πτυχών (τεχνικές ενεργητικής ακρόασης, επίλυση συγκρούσεων).

- **Εκπαιδευτικό υλικό** : Οδηγίες, εις βάθος κείμενα και λειτουργικά φύλλα που παρέχουν χρήσιμες πληροφορίες για συγκεκριμένα θέματα όπως ο δεσμός, η ανθεκτικότητα και η αλληλεπίδραση με ανηλίκους από διαφορετικούς πολιτισμούς.
2. **Πρακτικό :**
- **Παιχνίδι ρόλων** : Προσομοιώσεις πραγματικών καταστάσεων που ενδέχεται να αντιμετωπίσουν οι φροντιστές, όπως συγκρούσεις με ανηλίκους ή καταστάσεις συναισθηματικής κρίσης. Αυτή η μέθοδος τους επιτρέπει να εφαρμόσουν θεωρητικές γνώσεις και να αναπτύξουν δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων.
 - **Ανάλυση μελέτης περίπτωσης** : Συζήτηση περιστατικών συνοδείας από την πραγματική ζωή για τον προβληματισμό σχετικά με στρατηγικές παρέμβασης και πιθανές λύσεις.
3. **Βιωματικό :**
- **Μαρτυρίες** : Συναντήσεις με έμπειρους φροντιστές που μοιράζονται τις εμπειρίες, τις επιτυχίες, τις δυσκολίες και τα διδάγματα που έχουν αποκομίσει. Αυτή η προσέγγιση ενισχύει τη συναισθηματική εμπλοκή και την επίγνωση των συμμετεχόντων σχετικά με τις προκλήσεις της συνοδείας.
 - **Ομάδες συζήτησης** : Συνεδρίες όπου οι συμμετέχοντες μπορούν να μοιραστούν αμφιβολίες, φόβους και προσδοκίες, εμπλουτίζοντας την εκπαιδευτική εμπειρία με τις προσωπικές τους γνώσεις.
4. **Ανατροφοδότηση και αυτοαξιολόγηση :**
- Στο τέλος κάθε εκπαιδευτικής ενότητας, οι συμμετέχοντες παρέχουν ανατροφοδότηση και αναστοχάζονται για όσα έχουν μάθει. Αυτό το βήμα είναι κρίσιμο για την εδραίωση των αποκτηθέντων δεξιοτήτων και τον εντοπισμό τομέων βελτίωσης.

6.3 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Το περιεχόμενο του εκπαιδευτικού προγράμματος επιλέγεται προσεκτικά ώστε να καλύπτει όλους τους βασικούς τομείς ικανοτήτων των φροντιστών, με ιδιαίτερη έμφαση στην κατανόηση των εμπειριών των ανηλίκων εκτός οικογένειας και στις στρατηγικές για την υποστήριξη της ανάπτυξής τους.

1. **Νομικές πτυχές :**
 - Ευθύνες των φροντιστών.
 - Κανονισμοί για τη συνοδεία οικογένειας και την προστασία των παιδιών.
 - Ο ρόλος των τοπικών αρχών και ιδρυμάτων στη διαδικασία συνοδείας.
2. **Ψυχολογικές πτυχές :**
 - Κατανόηση του τραύματος και των συναισθηματικών συνεπειών του αποχωρισμού από την αρχική οικογένεια.
 - Διαχείριση έντονων συναισθημάτων (θυμός, φόβος, θλίψη κ.λπ.) τόσο σε ανηλίκους όσο και σε φροντιστές.
3. **Σχετικός πτυχές :**
 - Τεχνικές ενεργητικής ακρόασης και αποτελεσματικής επικοινωνίας.
 - Διαχείριση συγκρούσεων και διαμεσολάβηση στις σχέσεις.
 - Ανάπτυξη ενσυναίσθησης και κατανόηση της οπτικής γωνίας του ανηλίκου.
4. **Πρακτικές πτυχές :**
 - Υποστήριξη της εκπαιδευτικής πορείας του ανηλίκου.

- ο Βοηθώντας στην ανάπτυξη πρακτικών δεξιοτήτων (αυτοφροντίδα, επίλυση προβλημάτων).
- ο Στρατηγικές για την ενίσχυση της αυτονομίας και της ανεξαρτησίας στον ανήλικο.

5. Κοινωνικές και εκπαιδευτικές πτυχές :

- ο Προώθηση της κοινωνικής ένταξης του ανηλίκου μέσω εξωσχολικών δραστηριοτήτων και εμπειριών της καθημερινής ζωής.
- ο Δημιουργία δικτύου υποστήριξης («κοινωνική συγγένεια»).
- ο Ενθάρρυνση της διαπροσωπικής και κοινωνικής ανάπτυξης του ανηλίκου.

6.4 ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Για να διασφαλιστεί μια συναρπαστική και αποτελεσματική εκπαιδευτική εμπειρία, χρησιμοποιούνται διάφορα **εργαλεία** και **υλικά για τη διευκόλυνση της αλληλεπίδρασης και της ενεργού συμμετοχής, όπως:**

Εκπαιδευτικό υλικό :

- **Οδηγίες και εγχειρίδια λειτουργίας** για την παροχή σαφών και δομημένων οδηγιών.
- **Εμπειριστικά κείμενα για συγκεκριμένα θέματα** όπως η προσκόλληση, η ανθεκτικότητα και η συναισθηματική διαχείριση.
- **Λειτουργικά φύλλα και ερωτηματολόγια** για αυτοαξιολόγηση και προσωπική αναστοχασμό.

Προτεινόμενα οπτικά εργαλεία:

- **Πολυμεσικές παρουσιάσεις** με γραφήματα, εικόνες και επεξηγηματικά διαγράμματα για την ενίσχυση της κατανόησης εννοιών.

Προτεινόμενα διαδραστικά εργαλεία:

- **Παιχνίδια ρόλων και προσομοιώσεις:** Εφαρμογή της αποκτηθείσας γνώσης σε ρεαλιστικά πλαίσια.
- **Ομάδες συζήτησης:** Για την ανάλυση πραγματικών περιπτώσεων και την ενθάρρυνση της ανταλλαγής απόψεων από τους συμμετέχοντες.
- **Πρακτικές ασκήσεις:** Με άμεση ανατροφοδότηση για την ενίσχυση της μάθησης.

6.5 ΜΟΡΦΗ

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα αποτελείται από συνολικά 8 ώρες, χωρισμένο σε τρεις κύριες φάσεις: θεωρητική εκπαίδευση, πρακτική εκπαίδευση και βιωματική εκπαίδευση.

1. Θεωρητική εκπαίδευση (4 ώρες):

- ο Εισαγωγή σε θέματα οικογενειακής συνοδείας.
- ο Εισ βάθος μελέτη νομικών, ψυχολογικών και σχεσιακών πτυχών.
- ο Ασκήσεις και ερωτηματολόγια για την ενίσχυση των γνώσεων.

2. Πρακτική εκπαίδευση (4 ώρες):

- ο Προσομοιώσεις πραγματικών καταστάσεων (παιχνίδια ρόλων).
- ο Ανάλυση περίπτωσης και ομαδικές συζητήσεις.

3. Βιωματική εκπαίδευση (2 ώρες):

- ο Μαρτυρίες από έμπειρους φροντιστές.
- ο Στιγμές συζήτησης και περισυλλογής.

4. Ανατροφοδότηση και αυτοαξιολόγηση (2 ώρες):

- ο Αξιολόγηση της εμπειρίας της εκπαίδευσης.
- ο Στοχασμός πάνω στις αποκτηθείσες δεξιότητες και στους τομείς που χρήζουν βελτίωσης.

Χάρη στη δομημένη μορφή του και την ποικιλία εργαλείων και μεθοδολογιών, αυτό το εκπαιδευτικό πρόγραμμα παρέχει μια ολοκληρωμένη και εις βάθος προετοιμασία για όσους επιλέγουν να ακολουθήσουν το μονοπάτι της οικογενειακής συνοδείας.